

ŠIAULIŲ APYLINKĖS TEISMAS

2018 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ATASKAITA

2019 m. kovo 27 d.
Šiauliai

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Šiaulių apylinkės teismui (toliau – Teismas) 2018 - ieji metai – tai permainų, iššūkių ir prisitaikymo prie pasikeitusio Teismo darbo organizavimo modelio metai.

Lietuvos apylinkių teismų reforma (toliau – Reforma), nulėmė penkių iki tol buvusių savarankiškų – Raseinių, Kelmės, Radviliškio, Pakruojo ir Joniškio - apylinkės teismų 2018 m. sausio 1 d. prijungimą prie Šiaulių apylinkės teismo. Be to, sąlygojo ne tik Teismo struktūrinius pokyčius, tačiau tuo pačiu ir teisėjų bei kito personalo, administruojamų ūkinių išteklių ženklų padidėjimą. O tai įnešė chaoso į Teismo darbą, organizacinės veiklos organizavimo procesą. Riboti Teismo žmogiškieji ištekliai, ekonominiai veiksniai (nepakankami asignavimai Teismo veiklai vykdyti), trikdžiai efektyviam darbo organizavimui dėl Teismo valdomų administracinių patalpų (penkių nutolusių rūmų) geografinės padėties įtakojo Teismo veiklą ir strateginių tikslų įgyvendinimą. Dėl to neišvengiamai pasikeitė rizika - tai darbuotojų kaita, informacinių sistemų tobulinimas, Teismo administravimo modelio sukūrimas, vidinė komunikacija, vidaus kontrolės mechanizmo sukūrimas ir kitų naujovių diegimas. Teismas susidūrė su Teismo rūmų teisėjų darbo krūvio tolygumo užtikrinimo iššūkiu.

Antrosios permainų bangos Teismas sulaukė 2018 m. metų pabaigoje. Ją nulėmė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo bei Valstybės tarnybos įstatymų pasikeitimų sąlygota dar viena Teismo struktūrinė, valstybės tarnybos sektoriaus vertinimo sistemos, darbo stažo apskaičiavimo, pareigų aprašymo pertvarka, nulėmusi skubius ir didelių žmogiškųjų resursų reikalaujančius organizacinius darbus personalo srityje.

Apžvelgus ir įvertinus 2018 metais įvykusius svarbiausius išorinius ir vidinius pokyčius, Teismo 2018 metų strateginio veiklos plano įgyvendinimui, Teismo veiklai ir misijai didžiausią įtaką turėjo teisiniai ir ekonominiai, socialiniai veiksniai.

Teisiniai veiksniai. Dėl Lietuvos teisinės sistemos integracijos į ES teisinę sistemą, poreikio vadovautis ir taikyti ES teisės aktus, padidėjusio kiekio bylų su tarptautiniu elementu, didėjo profesinės kvalifikacijos reikalavimai teisėjams, teisėjų padėjėjams ir kitiems teismo darbuotojams, kas lėmė augantį specializuotų teisės sričių mokymų bei vertimo paslaugų poreikį. Reforma, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo bei Valstybės tarnybos įstatymų pasikeitimų įtakojo teismo administracijoje dirbančių darbuotojų darbo krūvį ir lėmė kvalifikacijos reikalavimų didėjimą.

Ekonominius veiksniai sąlygojo ženkliai nepakankamas finansavimas, 2018 metų pabaigoje nulėmęs darbo užmokesčio Teismo teisėjams ir kitiems darbuotojams išmokėjimo, kitų atsiskaitymų trikdžius, Teismo skolos augimą, apribojęs Teismo personalo kvalifikacijos tobulinimo galimybes.

Socialiniai veiksniai. 2018 metais Teisme itin didelis dėmesys buvo skiriamas darbui su visuomene - vyko daugiau nei 50 renginių, skirtų teismo įvaizdžio gerinimui, pasitikinėjimo teismais ir visuomenės teisinio išprusimo didinimui. Teisme lankėsi mokyklų mokiniai, Teismo darbu domėjosi senjorai ir Trečiojo amžiaus universiteto lankytojai, vyko seminarai ir kiti oficialūs renginiai, kuriais buvo siekiama Teismo veiklos viešumo, teismų sistemos įvaizdžio gerinimo bei visuomenės teisinio išprusinimo didinimo.

Visgi, nors ir spaudžiamas ekonominių sunkumų, įvertindamas riziką, Teismas, ėmėsi aktyvių veiksmų siekiant užsibrėžto strateginio tikslo bei įgyvendinant išsikeltus uždavinius: efektyvios ir kokybiškos Teismo veiklos, kokybiško ir operatyvaus bylų nagrinėjimo proceso organizavimo,

visuomenės pasitikėjimo teismais didinimo, teismo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, tvirtino užduočių paskirstymą, siekė, kad būtų užtikrinta, kad užduotys ir kiti nurodymai įgyvendinant reorganizavimo procedūras būtų teisingai suprantami bei vykdomi ir iki minimumo būtų sumažina klaidų tikimybė.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas: vykdyti teisingumą ir užtikrinti konstitucinių vertybių gynimą kaip pirmosios instancijos teismui

1 lentelė

Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo Įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas:

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)		
		Patvirtintas asignavimų planas	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis proc.)
1	T	3	5	6
01.002	Teisingumo vykdymas	4.557,1	4.557,1	100

Programa „Teisingumo vykdymas“ 2018 metais buvo finansuojama iš šių šaltinių: Valstybės biudžeto lėšų skirta 4.556,0 tūkst. Eur: iš jų 3.022,0 tūkst. Eur. darbo užmokesčiui ir biudžetinių įstaigų pajamų įmokų 1,1 tūkst. Eur.

2018 metais Šiaulių apylinkės teismo veiklai neskirta pakankamai lėšų. Teismas buvo priverstas skirti minimalias lėšas darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, prekių ir paslaugų įsigijimui. Teismo siekiai sutaupyti lėšas ir padengti, kiek įmanoma, visus išskolinimus, 2018 metais buvo įgyvendinti tinkamai. Mokėtinų sumų likutis 2018 m. gruodžio 31 d. – 426,1 tūkst. Eur. iš jų: darbo užmokesčiui 317,4 tūkst. Eur. Numatomos Teismo mokėtinos sumos 2019 m. gruodžio 31 d. pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis 458,4 tūkst. Eur., iš jų 421,0 tūkst. Eur. darbo užmokesčiui.

Programą „Teisingumo vykdymas“ teismas vykdo siekdamas įgyvendinti strateginius tikslus. Teismas vykdydamas šią programą prisideda prie konstitucinių vertybių gynimo, užtikrina asmenų teisę į teisingą ir nešališką teismą, viešą bylų nagrinėjimą, atitinkantį ES reikalavimus ir geriausios teisminės praktikos standartus. Šios programos įgyvendinimas padeda gerinti visos Lietuvos teisinės sistemos veiklą. Laukiamas programos poveikis yra efektyvus teisėtų Teismo sprendimų priėmimas, tinkamas jų paskelbimas, šių sprendimų stabilumas, didėjanti Teismo veiklos kokybė ir jos viešumas, teigiamo Teismo įvaizdžio kūrimas, visuomenės teisinio išprusimo ir jos pasitikėjimo teismų institucija didinimas. Ją vykdydamas Teismas buvo išsikėlęs vienintelį strateginį tikslą – vykdyti teisingumą ir užtikrinti konstitucinių vertybių gynimą kaip pirmosios instancijos teismui.

Strateginio tikslo įgyvendinimas matuojamas efekto vertinimo kriterijais. Kadangi efekto kriterijai turi matuoti strateginio tikslo įgyvendinimo poveikį visai visuomenei, rengiant strateginio planavimo tobulinimo teismuose metodiką buvo apibendrinta rekomendacija, kad poveikį visai visuomenei sukuria ne atskiras teismas, o teismų sistema (ypač atsižvelgiant į tai, kad galutinis rezultatas dažnai pasiekiamas tik po kelių instancijų teismų sprendimų). Atsižvelgiant į minėtą rekomendaciją, strateginio tikslo pažangai matuoti, Teismas 2018 metams nustatė du strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijus:

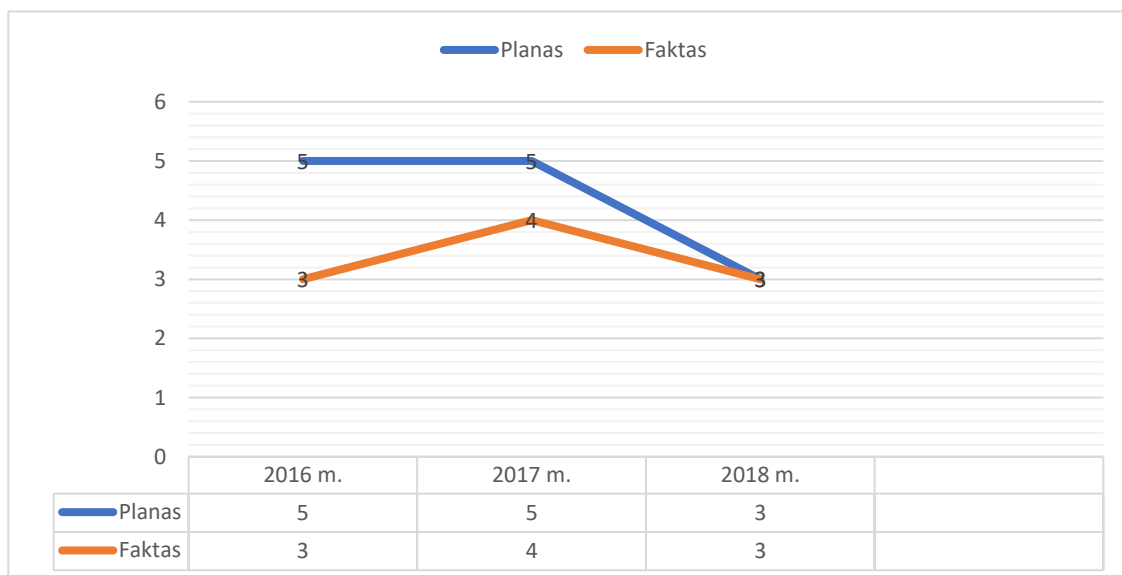
1. Visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklio gerėjimas;
2. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų bylose prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos, skaičiaus mažėjimas.

Teismo nustatyti efekto vertinimo kriterijai yra pavaizduoti grafiškai:

1 lentelė. Pasitikėjimo teismais rezultatai pagal Vilmorus

Metai	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis	Vidurkis
2012	15,9	14,9	17,6	12	15,1	17,3	15,5	-*	17,5	16,8	16	21	16,33
2013	17,9	19,9	19,9	18,2	18,7	20,2	20,9	-*	20,3	18,7	17,6	19,6	19,26
2014	21,6	20,8	21,1	24	20,9	24,8	24,4	-*	23,9	23,2	23,6	25,4	23,06
2015	24,5	20,1	24,5	25,5	28,4	25,7	24,2	-*	23,8	25,0	27,8	26,1	25,05
2016	25,8	24,8	26,5	24,5	28,6	25,9	27,7	-*	24,4	26,3	29,1	27,5	26,46
2017	26,3	23,3	27	24,4	30,9	26	27,9	-*	28,1	26,3	26,7	25,3	26,56
2018	29,7	28,4	24,3	26,8	26,7	26,4	25,8	-*	24,9	27,4	29,2	28,6	27,11

1 grafikas. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų bylose prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos, skaičiaus mažėjimas, vnt.

Pirmojo strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijaus rodiklio vertinimui naudojami visuomenės nuomonės apklausos agentūros „Vilmorus“ duomenys (procentine išraiška), iš kurių matyti, jog visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklis 2018 metais lyginant su 2017 metais padidėjo 0,55 proc. Palyginus septynerių metų šio efekto vertinimo kriterijaus rodiklius, matyti, kad visuomenės pasitikėjimas teismais yra nuosekliai didėjantis.

Antrojo efekto kriterijaus reikšmė už 2018 metus apskaičiuota pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų apžvalgą lietuvių kalba (šaltiniai: <http://lrv-atstovas-eztt.lt/page/eztt-nutarimu-ir-sprendimu-apzvalgos-lietuviu-kalba>). Iš viso 2018 metais nustatyti 9 sprendimai su pažeidimais, iš jų - 3 sprendimai iš esmės susiję su teismo veikla, t. y. dėl Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimo. 2018 metais pasiektas šio strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijaus rodinio atspindi visos Lietuvos teismų sistemos veiklos kokybės gerėjimą, išreikštą tarptautinės teisminės institucijos sprendimais. Pasiekto rodiklio skaitinė vertė mažėja.

Be to, Teismas, vykdydamas Lietuvos Respublikos Teismų įstatyme numatytas funkcijas ir įgyvendindamas išsikelto strateginį tikslą, užsibrėžė 4 uždavinius: užtikrinti kokybišką ir efektyvią teismo veiklą; užtikrinti kokybišką ir operatyvų bylų nagrinėjimą; didinti visuomenės teisinę išprusimą ir pasitikėjimą teismais; didinti teismo gebėjimus dirbti.

Teismo 2018 metais pasiekti rezultatai pagal išsikelto strateginio tikslo įgyvendinimo uždavinius pateikiami 2, 3, 4 lentelėse:

2 lentelė. Duomenys apie Šiaulių apylinkės teismą iš LITEKO už 2018 metus (pagal 2018 m. duomenis galima prognostinė ateinančių metų kriterijaus reikšmė, pildyta 2019 m. vasario mėn.)

Eilės Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas (matavimas 1 kartą metuose, už metus)	Matavimo vnt.	Šiaulių apylinkės teismas
1	Teismo išnagrinėtų ir gautų bylų santykis	%	101,86
2	Teismo priimtų ir neapskųstų sprendimų santykis (išnagrinėjus bylą)	%	97,34
3	Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą), stabilumas	%	99,76
4	Išnagrinėtų bylų skaičius	vnt.	19587
5	Bylų nagrinėjimo greitis	dienomis	67,67
6	Vidutinis vieno teisėjo išnagrinėtų bylų skaičius (apylinkės teisme)	vnt.	416,74
7	Vidutinis teisėjo darbo krūvis	etaloninės bylos vnt.	40,22
8	Bylų nagrinėjimo trukmės trumpėjimas (išskyrus bylas, kurių nagrinėjimo terminai apibrėžti įstatymais)	mėn.	1,90
9	Bylų, kurios buvo išnagrinėtos nepažeidžiant teisės aktuose nustatytų bylų išnagrinėjimo terminų, santykis su visomis bylomis (kurioms yra nustatytas išnagrinėjimo terminas)	%	97,38
10	Laikantis nustatytų terminų paskelbtų skelbtinų sprendimų skaičius	vnt.	6429

3 lentelė. Teisėjų darbo atskaita už 2018 metus (Forma 0101)
Ataskaita sugeneruota 2019 m. kovo 18 d. 14:22:05 pagal šias sąlygas:

- Ataskaita: Teisėjų darbo ataskaita (I inst.)
- Teismas: Šiaulių apylinkės teismas
- Teismo rūmai: Visi teismo rūmai
- Periodo pradžia: 2018 m. sausio 1 d.
- Periodo trukmė: 12 mėn. (Periodo pabaiga: 2018 m. gruodžio 31 d.)
- Ataskaitos detalumas: Apibendrinta ataskaita

Teisėjų darbo atskaita (I inst.)																												
Eil.Nr.	Teisėjas	Teisėjo kodas	Darbo krūvis nagrinėjant bylas ir dokumentus	Baigta baudžiamųjų bylų										Baigta civilinių bylų														
				iš viso	vienasmėniskai	kaip kolegijos pranešėjo	kaip kolegijos nario	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Pakeista nuosprendžių	Panaikinta nuosprend...	Nuosprendžių stabiliu...	iš viso	vienasmėniskai	kaip kolegijos pranešėjo	kaip kolegijos nario	Apskųsta sprendimų	Pakeista sprendimų	Panaikinta sprendimų	Sprendimų stabilumas	Baigta administracinių teisės pažeidimų bylų	Išnagrinėta prašymų dėl proceso atnaujinimo	Išnagrinėta ikiteisminio byrimo dokumentų	Išnagrinėta teikimų ir prašymų baudž. bylų vykdymo procese	Išnagrinėta prašymų civ. bylų vykdymo procese	Išnagrinėta hipotekos / kintamojo turto įkeitimo dokumentų	Išnagrinėta prašymų sankcionuoti nutarimą ir prašymų ATP bylų vykdymo procese	Teisėjas darbo dienų
1	Iš viso:		40.18	1883	1883	0	0	829	242	50	16	98.07	15672	15668	4	4	240	25	21	99.88	1999	25	5563	1485	816	0	889	9079

4 lentelė. Vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė 2018 metais, pagal Baudžiamųjų, civilinių ir administracinių nusizengimų bylų ataskaitas (formas: 0201-BS, 0301-BS, 0401-BS), sugeneruota

2019 m. kovo 14 d.

Eilės Nr.	Bylos	Vidutinė bylos nagrinėjimo trukmė, mėnesiais
1.	Baudžiamosios bylos	1,72
2.	Civilinės bylos	1,39
3.	Administracinių nusižengimų bylos	0,69
	Viso:	1,27

Pagal planuotus vertinimo kriterijus įgyvendintas išsikeltas uždavinys – užtikrinti kokybišką ir efektyvią Teismo veiklą. Šią išvadą pagrindžia 2018 metų statistiniai duomenys (2 lentelė) pagal išsikeltus vertinimo kriterijus šiam uždaviniui pasiekti: Teismo priimtų ir neapskųstų sprendimų santykis (išnagrinėjus bylą iš esmės) - 97,34 proc. (planuotas – 96,48 proc.); Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą iš esmės) stabilumas – 99,76 proc. (planuotas – 99,59 proc.); asmenų aptarnavimo kokybės vertinimo analizė rodo, jog 70 proc. atvejų asmenys 2018 m. aptarnavimo kokybę Teisme įvertino „labai gerai“ arba „gerai“. Pasiękti rezultatai rodo aukštą Teismo teisėjų 2018 metais priimtų procesinių sprendimų teisėtumą ir stabilumą, Teismo darbuotojų gerą aptarnavimo kokybę.

Pagal planuotus vertinimo kriterijus iš esmės įgyvendintas išsikeltas uždavinys – užtikrinti kokybišką ir operatyvų bylų nagrinėjimą. 2018 m. išnagrinėjo 19 587 bylas (planuota išnagrinėti 15 466 bylas). Iš jų: 1883 baudžiamąsias bylas; 15672 civilines bylas; 1999 administracinių nusižengimų bylas. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo išnagrinėti 8778 kiti teisiniai dokumentai: 25 prašymai dėl proceso atnaujinimo; 5563 ikiteisminio tyrimo dokumentai; 1485 teikimai ir prašymai baudžiamųjų bylų vykdymo procese; 816 prašymų civilinių bylų vykdymo procese; 889 prašymai administracinių nusižengimų bylų vykdymo procese. Vidutinis teisėjo darbo krūvis – 40,22 etaloninės bylos vnt., vidutinis vieno teisėjo išnagrinėtų bylų skaičius – 416,74 (planuotas – 572,81 vnt.). 2018 m. Šiaulių apylinkės teismo teisėjai: priėmė 829 nuosprendžius, iš kurių 242 buvo apskūsti aukštesnės instancijos teismui (49 nuosprendžiai pakeisti, 15 – panaikinta). Teismo priimtų nuosprendžių stabilumas – 98,19 proc., vidutinė bylos nagrinėjimo trukmė – 1,72 mėn.; priėmė 15 672 procesinius sprendimus civilinėse bylose, iš kurių 240 apskūsti aukštesnės instancijos teismui (25 sprendimai pakeisti, 21 – panaikintas). Teismo priimtų sprendimų stabilumas – 99,88 proc., vidutinė bylos nagrinėjimo trukmė – 1,39 mėn.; priėmė 1999 procesinius sprendimus administracinių nusižengimų bylose. Vidutinė bylos nagrinėjimo trukmė – 0,69 mėn. Vidutinė visų rūšių bylų nagrinėjimo trukmė – 1,27 mėn. Iš nustatyto matyti, jog net dvejais vertinimo kriterijais pasiekti rezultatai viršijo 2018 m. planuotus. Pasiękti rezultatai rodo aukštą bylų nagrinėjimo kokybę bei operatyvumą bei Teisme gaunamų bylų skaičiaus augimą.

Pagal planuotus vertinimo kriterijus įgyvendintas išsikeltas uždavinys – didinti visuomenės teisinį išprusimą ir pasitikėjimą teismais. Teismas per 2018 metus suorganizavo virš 50 renginių ir veiklų (įskaitant visuomenės informavimo priemones), kuriomis buvo siekta didinti visuomenės teisinį išprusimą arba pasitikėjimą teismais (planuota 15 renginių). 2018 metais fiksuotas asmenų, kurie kreipėsi į Teismo vadovą, priėmimų skaičius – 3 (planuota). Pasiękti rezultatai - Teismo suorganizuotų visuomeninių renginių gausa bei ženkliai mažesnis asmenų nusiskundimų Teismo vadovui skaičius - leidžia daryti išvadą, kad Teismui pavyko pasiekti ir viršyti užsibrėžtą uždavinį dėl visuomenės teisinio išprusimo ir pasitikėjimo teismais didinimo, ką iš esmės patvirtina ir Vilmorus pasitikėjimo teismais rezultatai (1 lentelė).

Pagal planuotus vertinimo kriterijus išsikeltas uždavinys – didinti teismo gebėjimus dirbti – įgyvendintas ne visoje vertinimo kriterijų apimtyje. 2018 m. Teismo darbuotojų (neskaitant teisėjų) stabilumas viršijo planuotą - 86 proc. (planuotas 85 proc.) ir Teismas vykdė visas išorinės administracinės veiklos priežiūros išvadose pateiktas rekomendacijas, tačiau visgi kitų planuotų rezultatų dėl teisėjų ir kitų darbuotojų mokymo trukmės įgyvendinti nepavyko. Per 2018 m. teisėjai dalyvavo 51 (viso 100 dienų trukmės) kvalifikacijos tobulinimo renginyje (mokymuose, seminaruose ir pan.), kas leistų daryti išvadą, jog vienam teisėjui 2018 metais apytiksliai teko apie 18 akademinį valandų mokymų. Tuo tarpu iš 185 kitų darbuotojų (neskaitant teisėjų) 2018 metais mokymuose dalyvavo apie 113 darbuotojų (viso 39 dienų trukmės), todėl, laikant, kad viena darbuotojo mokymo diena sudaro 8 akademinės valandas, apytiksliai vienam besimokiusiam darbuotojui teko apie 3

akademines valandas mokymų. Siektą rezultatą pasiekti sutrukdė šie veiksniai: finansinių išteklių darbuotojų mokymams stoka, darbuotojų didelis užimtumas darbe, Nacionalinės teismų administracijos organizuojamų mokymų teismų darbuotojams stoka.

Apibendrinant teismo pasiektų rezultatų įtaką efekto vertinimo kriterijų pasiekimo reikšmėms, pažymėtina, jog pasiekti rezultatai tiesiogiai įtakojo Teismo strateginio tikslo nustatytų efekto vertinimo kriterijų pasiekimą ir jų rodiklių gerėjimą.

Teismo pirmininkė

Rasa Milvydaitė